

Correctievoorschrift VMBO-GL en TL

2015

tijdvak 1

wiskunde CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 76 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

- 1 Voor elke rekenfout of verschrijving in de berekening wordt 1 scorepunt afgetrokken tot het maximum van het aantal punten dat voor dat deel van die vraag kan worden gegeven.
- 2 Als in een berekening een notatiefout is gemaakt en als gezien kan worden dat de kandidaat juist gerekend heeft, wordt hiervoor geen scorepunt afgetrokken.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Snelheid van het geluid

1 maximumscore 4

- De snelheid is $330 \times 20 = 6600$ (m/s) 1
- 2500 km is 2 500 000 meter 1
- Dit legt hij af in $(2\,500\,000 : 6600 =) 378,78\dots$ (seconden) 1
- Het antwoord: $(378,78\dots : 60 =) 6$ (minuten) (of nauwkeuriger) 1

Opmerking

Wanneer het antwoord naar 7 (minuten) is afgerond, hiervoor geen scorepunten aftrekken.

2 maximumscore 2

- $v = 20 \times \sqrt{(273 + 10)}$ 1
- $v = 336$ (m/s) (of nauwkeuriger) 1

3 maximumscore 3

- $t = 5$ geeft $v = 333,46\dots$ 1
- $t = 6$ geeft $v = 334,06\dots$ 1
- Het antwoord: 6 ($^{\circ}\text{C}$) 1

of

- $20 \times \sqrt{(273 + t)} = 334$ geeft $\sqrt{(273 + t)} = \frac{334}{20}$ 1
- $273 + t = \left(\frac{334}{20}\right)^2$ (= 278,89) 1
- Dus de luchttemperatuur is $(278,89 - 273 =) 6$ ($^{\circ}\text{C}$) 1

4 maximumscore 2

De grafiek hoort bij een wortelformule (en dat is geen lineair verband)

of

t ($^{\circ}\text{C}$)	-40	0	40
v (m/s)	305,3	330,5	353,8

 1
- De toename is niet constant (dus het is geen rechte lijn) 1

Huizenprijs

5 maximumscore 3

- In 12 jaar daalt de prijs met 30 000 (euro) 1
- Van 2008 tot 2020 is 12 jaar 1
- Dus op 1 januari 2020 zou een huis gemiddeld ($160\,000 - 30\,000 =$)
130 000 (euro) kosten 1

of

- De prijsdaling per jaar is $30\,000 : 12 = 2500$ (euro) 1
- Van 1996 tot 2020 is 24 jaar 1
- Dus op 1 januari 2020 zou een huis gemiddeld
 $190\,000 - 24 \times 2500 = 130\,000$ (euro) kosten 1

6 maximumscore 3

- Verschil is $190\,000 - 160\,000 = 30\,000$ (euro) 1
- Procentuele afname is $30\,000 : 190\,000 \times 100$ 1
- Het antwoord: 16(%) (of nauwkeuriger) 1

7 maximumscore 4

- Het startpunt (1996, 100 000) getekend 1
- Een tweede punt juist getekend (bijvoorbeeld (2008, 250 000)) 1
- Een rechte lijn door de punten getekend 1
- Het antwoord: (1 januari) 2003 1

8 maximumscore 4

- De groeifactor is dan 0,95 per jaar 1
- Op 1 januari 2012 is de huizenprijs $250\,000 \times 0,95^4 = 203\,626,5\dots$ 1
- Op 1 januari 2013 is de huizenprijs $250\,000 \times 0,95^5 = 193\,445,2\dots$ 1
- Het antwoord: (1 januari) 2013 1

of

jaar	2008	2009	2010	2011	2012	2013
prijs	250 000	237 500	225 625	214 344	203 627	193 445

 3
- Het antwoord: (1 januari) 2013 1

Opmerking

Als is doorgerekend met 5% van 250 000, dus dat er elk jaar 12 500 vanaf gaat, voor deze vraag maximaal 1 scorepunt toekennen.

Prisma

9 maximumscore 3

(25, 90, 55)

Opmerkingen

Voor elke onjuiste of vergeten coördinaat 1 scorepunt aftrekken.

Voor een notatiefout (haakjes en/of komma's vergeten) 1 scorepunt aftrekken.

10 maximumscore 3

• $LF = KL = 9$ cm

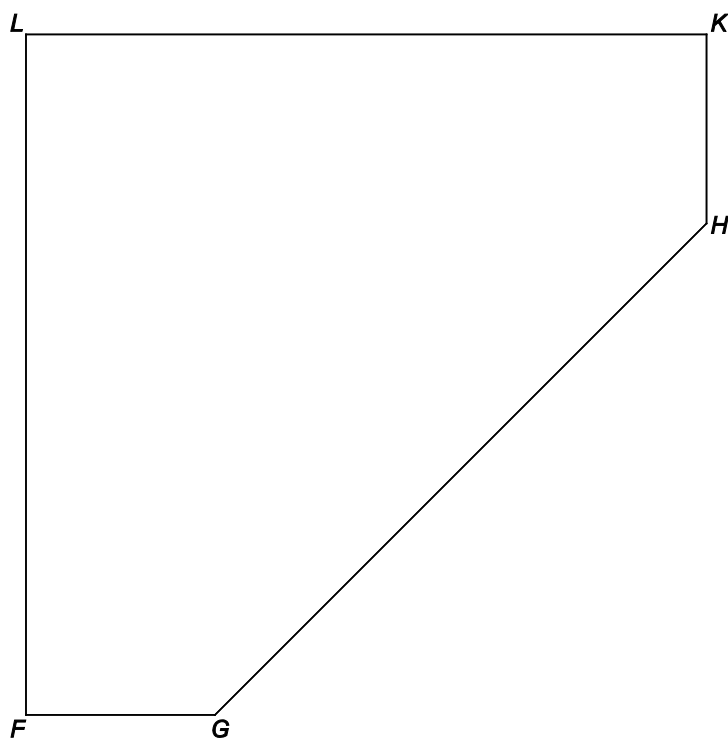
1

• $FG = HK = 2,5$ cm

1

• Aftekenen en letters op de juiste plek

1

Opmerking

Als behalve de letters F, G, H, K en L ook de letters A, B, C, D en E op de juiste plek zijn aangegeven, hiervoor geen scorepunten aftrekken.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 5

- De oppervlakte van het grondvlak is gelijk aan de oppervlakte van een vierkant minus de oppervlakte van een gelijkbenige driehoek 1
- De rechthoekszijden van de driehoek zijn $(90 - 25 =) 65$ (cm) 1
- Oppervlakte van het grondvlak: $90 \times 90 - 0,5 \times 65 \times 65 = 5987,5$ (cm²) 1
- De inhoud is $5987,5 \times 55 = 329\,312,5$ (cm³) 1
- Dit is 329 (liter) (of nauwkeuriger) 1

of

- De oppervlakte van het grondvlak is gelijk aan de oppervlakte van twee rechthoeken plus de oppervlakte van een gelijkbenige driehoek 1
- De twee rechthoeken hebben de afmetingen 25 bij 90 (cm) en 25 bij 65 (cm) en de rechthoekszijden van de driehoek zijn 65 (cm) 1
- De oppervlakte van het grondvlak is $25 \times 90 + 25 \times 65 + 0,5 \times 65 \times 65 = 5987,5$ (cm²) 1
- De inhoud is $5987,5 \times 55 = 329\,312,5$ (cm³) 1
- Dit is 329 (liter) (of nauwkeuriger) 1

12 maximumscore 5

- $CE = \sqrt{90^2 + 25^2}$ (cm) = 93,40... (cm) 2
- $EH = \sqrt{93,40...^2 + 55^2} = 108,39...$ (cm) 2
- Het antwoord: 108 (cm) 1

Halveringstijd

---

13 maximumscore 1

12,5 (of 13)(%)

14 maximumscore 2

- 12 halvingen komen overeen met $(12 \times 13 =) 156$ uur 1
- Het aantal dagen is dan $156 : 24$ (en dit is 6,5 dag) 1

of

- $6,5$ dag = $6,5 \times 24 = 156$ uur 1
- 156 uur komt overeen met $156 : 13 = 12$ halvingen 1

Vraag	Antwoord	Scores
15	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> Van 8 naar 12 halveringsperioden betekent 4 stappen doortellen in de tabel 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord: $\frac{1}{4096}$ 	1
	of	
	<ul style="list-style-type: none"> Het deel is $\frac{1}{2^{12}}$ 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord: $\frac{1}{4096}$ 	1
16	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> $\frac{1}{128}$ deel hoort bij 7 halvingen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> De ouderdom is $7 \times 5730 (= 40\ 110)$ 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord: 40 000 (jaar) (of 40 duizend (jaar)) 	1
17	maximumscore 4	
	<ul style="list-style-type: none"> 100 000 jaar komt overeen met $(100\ 000 : 25\ 000 =)$ 4 halvingen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Na 4 halvingen is er $\frac{1}{16}$ deel van de oorspronkelijke hoeveelheid over 	1
	<ul style="list-style-type: none"> $\frac{1}{16}$ deel komt overeen met 6,25(%) 	1
	<ul style="list-style-type: none"> (6,25(%) is meer dan 5(%) dus) er is nog gevaar 	1
	of	
	<ul style="list-style-type: none"> 100 000 jaar komt overeen met $(100\ 000 : 25\ 000 =)$ 4 halvingen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Na 4 halvingen is er $\frac{1}{16}$ deel van de oorspronkelijke hoeveelheid over 	1
	<ul style="list-style-type: none"> 5% komt overeen met $\frac{1}{20}$ deel 	1
	<ul style="list-style-type: none"> ($\frac{1}{16}$ deel is meer dan $\frac{1}{20}$ deel dus) er is nog gevaar 	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Poort

18 maximumscore 5

- $AC = 0,25$ (m) en $MC = 0,75$ (m) 2
- $AM = \sqrt{0,25^2 + 0,75^2} = 0,790\dots$ (m) 2
- Het antwoord: 79 (cm) (of nauwkeuriger) 1

19 maximumscore 4

- $\tan$ halve hoek $M = \frac{0,75}{0,25}$ 2
- Dus halve hoek M is $71,56\dots(^{\circ})$ 1
- Het antwoord: $143(^{\circ})$ 1

of

- $\tan \angle AMC = \frac{0,25}{0,75}$ 2
- $\angle AMC = 18,4\dots(^{\circ})$ 1
- Dus hoek M is $180 - 2 \times 18,4\dots = 143(^{\circ})$ 1

20 maximumscore 5

- De diameter van de cirkel is $(2 \times 113 =) 226$ (cm) 1
- De omtrek van de hele cirkel is $\pi \times 226 = 709,9\dots$ (cm) 1
- Cirkelboog EF is $\frac{154}{360} \times 709,9\dots$ (cm) 1
- Dit is $303,7\dots$ (cm) 1
- Het antwoord: $303,7\dots : 7 = 43,3\dots$ en dit zijn 43 hele stenen 1

Opmerking

Als een kandidaat naar boven afrondt en als antwoord 44 hele stenen vindt, hiervoor geen scorepunten aftrekken.

Bouwkavel

21 maximumscore 4

- De oppervlakte van kavel 1 is $10,5 \times 21 = 220,5 \text{ (m}^2\text{)}$ 1
- De prijs is $55\,125 : 220,5 = 250 \text{ (euro per m}^2\text{)}$ 1
- De oppervlakte van kavel 2 is $70\,875 : 250 = 283,5 \text{ (m}^2\text{)}$ 1
- Kavel 2 is $283,5 : 21 = 13,5 \text{ (meter) breed}$ 1

of

- $70\,875 : 55\,125 = 1,28\dots$ 2
- $1,28\dots \times 10,5$ 1
- Kavel 2 is $13,5 \text{ (meter) breed}$ 1

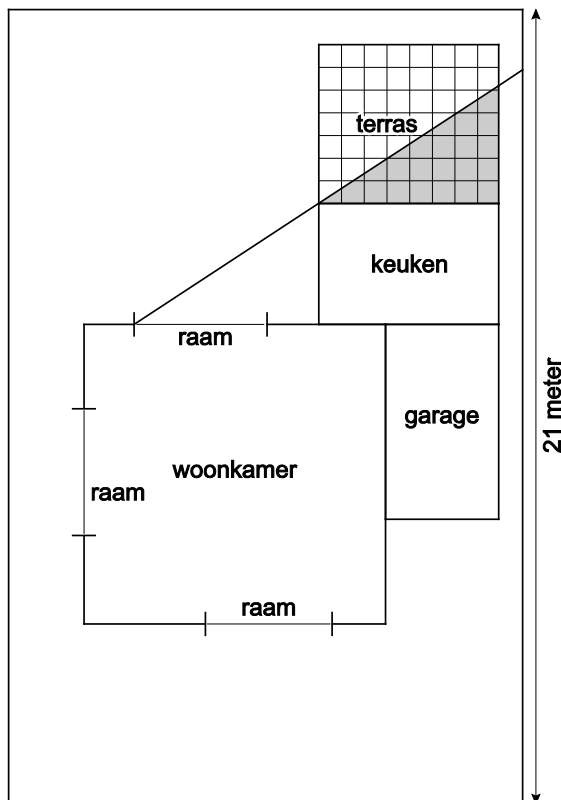
22 maximumscore 3

procenten	35	1	100
euro's	70 875	...	...

 2
- Het antwoord: 202 500 (euro) 1

23 maximumscore 2

- De kijklijn uit het raam langs de keuken getekend 1
- Het gedeelte gekleurd dat geschikt is om de containers neer te zetten 1

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 26 mei naar Cito.

De normering in het tweede tijdvak wordt mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Als het tweede tijdvak op uw school wordt afgenomen, zend dan ook van uw tweede-tijdvak-kandidaten de deelscores in met behulp van het programma WOLF.

wiskunde vmbo-GL en TL

Centraal examen vmbo-GL en TL

Tijdvak 1

Correctievoorschrift

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor vmbo-GL en TL

Bij het centraal examen wiskunde vmbo-GL en TL:

Op **pagina 6**, bij vraag **7** moet de volgende opmerking toegevoegd worden:

Opmerking

Als een kandidaat de grafiek die hoort bij de gemiddelde huizenprijs in Nederland niet heeft getekend, maar wel de waarden bij verschillende jaren heeft berekend en zo tot het juiste antwoord is gekomen, hiervoor alle scorepunten toekennen.

Als de vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, naar analogie van het correctievoorschrift.

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren wiskunde vmbo-GL en TL.

Namens het College voor Toetsen en Examens,

Drs. P.J.J. Hendrikse,
Voorzitter